

SPRAWOZDANIE Z SESJI DUSZPASTERSKIEJ

W dniach 14 i 15.III.1991 r. w auli Instytutu Teologicznego w Przemyślu, odbyła się sesja naukowa poświęcona tematyce duszpasterskiej i osobie Sługi Bożego bpa Józefa Sebastiana Pelczara.

W pierwszym dniu mottem sesji były słowa: "Kapłan jakiego oczekujemy", a na program tego dnia złożyły się następujące referaty:

- ks. dra Andrzeja Skiby (Ojca duchownego w przemyskim seminarium), "Kapłan jakiego oczekuję" - w oparciu o nauczanie Jana Pawła II oraz Soboru Watykańskiego II, dra Władysława Witka "Humanizm i Bóg w życiu współczesnego kapłana" oraz "Filozofia krzyża w życiu Edyty Stein", sprawozdanie alumna V roku Stanisława Siuzdaka z sympozjum we Wrocławiu poświęconego tematowi: "Kapłan jakiego szukamy".

W drugim dniu mottem były słowa: "Sługa Boży bp Józef Sebastian Pelczar kapłanem na miarę potrzeb swoich czasów"¹. Na program zaś tego dnia złożyły się następujące tematy:

- ks. prałata dr. Stanisława Krzywińskiego "Bp Pelczar a seminarium", ks. bpa dra Edwarda Białogłowskiego "Bp Pelczar jako teolog", ks. dra Zbigniewa Bielamowicza "Pochylenie się bpa Pelczara nad ludem" oraz "Bp Pelczar a muzeum diecezjalne".

Sesję otworzył i wprowadził krótko w temat obrad rektor WSD w Przemyślu ks. infułat dr. Stanisław Zygardowicz. Mówił o potrzebach i oczekiwaniach jakie wiąże społeczeństwo dzisiaj z kapłanami stwierdzając, że przede wszystkim mają być oni ludźmi modlitwy i nieskazitelnej postawy moralnej. Następnie przedstawił plan dnia zapraszając do mikrofonu pierwszego z prelegentów ks. dra Andrzeja Skibę.

Ten zaprezentował słuchaczom referat o znamienym tytule "Kapłan jakiego oczekuję" - w oparciu o nauczanie Jana Pawła II i naukę Soboru Watykańskiego II. Na początku prelegent poświęcił parę zdań, VIII Synodowi zwyczajnemu biskupów i jego VI komisji, zajmującej się problematyką kapłaństwa i osób świeckich poświęconych Bogu. Ks. Andrzej Skiba zastanawiał się, na czym polega powołanie kapłańskie, jednocześnie próbując dać odpowiedź na to niełatwe pytanie. Stwierdzał między innymi, że kapłaństwo jest:

- bezinteresownym darem Boga danym człowiekowi,
- wezwaniem kierowanym do człowieka,
- pragnieniem pójścia za Chrystusem bez zastrzeżeń i głoszeniem Jego nauki w swoim życiu.

Prelegent stwierdzał więc, że ci którzy przychodzą do seminarium muszą wejść w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa odpowiednio przygotowani pod względem formacji duchowej i intelektualnej, mają być podobni do Chrystusa swego Mistrza.

Dalej, stawiał ks. Andrzej pytania: Jaką wizję kapłana odśłania w swoim nauczaniu Ojciec Święty Jan Paweł II? oraz kim jest kapłan w/g nauki Jana Pawła II i Soboru Watykańskiego II. Odpowiadał na nie krótko:

- kapłan to alter Christus,
- duchowe znamię Chrystusa,
- kapłan ma być tym, który pomoże skierować wzrok ku Bogu,

¹ Należy zaznaczyć, że podobna sesja poświęcona osobie Sługi Bożego bpa Pelczara odbyła się w znacznie szerszym zakresie w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w dniach 26-27.IV.br. W węższym zakresie sesję tę powtórzono przed beatyfikacją Sługi Bożego w Przemyślu w dniu 4.V.1991 r. Z referatami wystąpili: Ojciec prof. Joachim Bar - "Synody przemyskie 1902-1912", S. dr. Karolina Kasperkiewicz - "J. S. Pelczar jako założyciel Zgromadzenia Służebnic N.S.J.", ks. prałat dr. Stanisław Krzywiński - "Działalność duszpasterska J. S. Pelczara" i ks. dr. Adam Szal - "Działalność społeczno-polityczna bpa Pelczara". Sesję poprzedziła Msza św. pod przewodnictwem ks. bpa Bolesława Taborskiego.

- kapłan ma być współpracownikiem Boga.

Aby tak było kapłan musi być mocny duchem wiary, a swoją postawą głosić miłość Chrystusa do wszystkich ludzi, gdyż tego żąda współczesny świat.

Na koniec ks. Andrzej Skiba podkreślał, że w życiu kapłana musi być miejsce dla Maryi, a alumn ma się nauczyć miłości do Maryi w takim stopniu, w jakim miłował Ją Jezus Chrystus. Dalej mówił prelegent jak synod spojrział na to zagadnienie. Podkreślił, że zdaniem ojców synodu, kapłan ma uosabiać w sobie Głowę Kościoła - Jezusa Chrystusa, a posługa kapłańska ma być posługą Dobrego Pasterza. Aby tak było nie może zostać kapłanem ten, kto nie jest dobrym człowiekiem i chrześcijaninem. Kapłana ma cechować dojrzałość umysłu, a w życiu swoim ma on pielęgnować dobre cechy, inne zaś korygować. W związku z tym formacja duchowa w seminariach, powinna zmierzać do wykształcenia odpowiednich postaw i stylu życia. Podkreślił prelegent to, iż na synodzie stwierdzono jednoznacznie priorytet formacji duchowej, jako warunku dobrej formacji pastoralnej. Postawa służebna kapłana prowadzi zaś najlepiej do jego uświęcania. W krótkim podsumowaniu ojciec Andrzej stwierdzał że Synod podkreślił konieczność ciągłej formacji kapłana i to, że lepiej ją budować w małych grupach alumnów. Życie kapłańskie ma być prześlaknięte modlitwą, a kapłan ma być świadkiem wiary i powinna cechować go postawa służebna wobec bliźniego.

Po krótkiej przerwie z referatem wystąpił dr. Władysław Witek, prezentując w swym pierwszym wystąpieniu temat: "Humanizm i Bóg w życiu współczesnego kapłana". Referent podkreślił cechy, które powinny dominować w życiu współczesnego kapłana. Zaliczył do nich przede wszystkim:

- głęboką wiarę w naukę Jezusa Chrystusa i doktrynę Kościoła,
- szeroki zasób wiedzy,
- umiłowanie ducha ofiary.

Podkreślał, że współczesny kapłan dąży do świętości nie teoretycznej ale praktycznej oraz uważa, że oddanie się Bogu, a zarazem trud pracy kapłańskiej i szczególna odpowiedzialność za naród powinny mocno tkwić w świadomości księdza. Na zakończenie stwierdzał, że każdy kapłan powinien być "wedle Serca Bożego", a serce jego ma objąć "i tych z prawicy", "i tych z lewicy".

Po referacie pana dra Witka z auli padły pytania: Jak widzi prelegent kontakt współczesnego księdza z młodzieżą, jaki winien on być? Odpowiadając, dr. Witek stwierdził, że młodzież oczekuje dzisiaj kapłana otwartego na jej problemy, a jednocześnie prześlakniętego duchem modlitwy i ofiary. Istotna też dla młodzieży jest formacja intelektualna kapłana.

Następnie przedstawił on swój drugi referat "Filozofia Krzyża w życiu Edyty Stein". Ukazał w nim drogę życiową bł. Edyty Stein. W krótkim zarysie omówił jej środowisko rodzinne, naukę w gimnazjum humanistycznym we Wrocławiu, a następnie jej studia i karierę naukową w czasie której nastąpiła utrata wiary w Boga. Dalej przedstawił jej drogę od ateizmu poprzez nawrócenie, do głębokiej wiary i mistycyzmu. W zakończeniu zwrócił uwagę na znaczenie twórczości siostry Benedykty od Krzyża (bł. Edyty Stein) dla współczesnej filozofii i formacji chrześcijańskiej.

Po skończonym referacie dra Witka zabrał głos i krótko zreferował przebieg sympozjum we Wrocławiu alumn V roku Stanisław Siuzdak. Sprawozdanie jakie przedstawił wywołało duże zainteresowanie słuchaczy, gdyż mieściło w sobie wypowiedzi wielu wybitnych teologów (uczestników sympozjum) na temat: "Kapłan jakiego szukamy".

Na zakończenie pierwszego dnia, krótkiego podsumowania dokonał ks. rektor dr. Stanisław Zygarowicz dziękując wszystkim uczestnikom za udział i głos w dyskusji.

Hasłem drugiego dnia sesji były słowa: "Sługa Boży bp Józef Sebastian Pelczar, kapłanem na miarę potrzeb swoich czasów". Po rozpoczęciu modlitwą z referatem wystąpił ks. prałat dr. Stanisław Krzywiński.

Przedstawił on postać bpa Sebastiana Pelczara w życiu seminarium przemyskiego. Szczególnie dużo informacji podał prelegent odnośnie do małego seminarium, którego twórcą był bp Pelczar w 1902 roku. Dość szczegółowo omówił ks. prałat sprawę budowy małego seminarium, oraz podał liczbę wykładowców i alumnów w tym seminarium. W referacie swym nie pominął też Wyższego Seminarium Duchownego przedstawiając wyczerpująco, jakie przedmioty były wykładane. Interesujący był wykład ks. Krzywińskiego na temat utrzymania seminarium i efektów pracy małego seminarium.

Podsumowując ks. prałat stwierdził, że Sługa Boży Józef Sebastian Pelczar włożył bardzo wielki wkład w rozwój przemyskiego seminarium.

Po krótkiej przerwie, głos zabrał ks. bp Edward Białogłowski prezentując referat pt: "Bp Pelczar jako teolog". Przedstawiając postać Sługi Bożego ks. bpa Pelczara, prelegent zaznaczył we wstępie iż trzeba rozpatrywać jego działalność w konkretnych warunkach końca XIX i początku XX wieku. Ks. bp Białogłowski zwrócił więc uwagę słuchaczy na Sobór Watykański I, jego stosunek do ówczesnych prądów społeczno-kulturalnych w świecie. Następnie przedstawił teologiczną formację Józefa Sebastiana Pelczara, poczynając od lat seminaryjnych, poprzez studia w Rzymie, pracę w Seminarium i na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zakończył omówieniem jego działalności jako biskupa ordynariusza diecezji przemyskiej. Podkreślił ks. bp Białogłowski, że sługa Boży szczególną miłością darzył Eucharystię, w której widział ofiarę Jezusa Chrystusa z Krzyża. Dlatego zachęcał wiernych do bardzo częstego przyjmowania Komunii św.

W dalszej części swego referatu ks. bp Białogłowski ukazał Pelczara jako teologa, pojmującego teologię w sposób patrystyczny. Równocześnie Sługa Boży prezentował się jako teolog apologetyk czego przykładem mogą być głoszone przez niego kazania w kościele św. Anny w Krakowie. Rysując postać bpa Pelczara jako teologa, prelegent zwracał uwagę uczestników sympozjum na to, że Sługa Boży Józef Sebastian, był bardzo czuły na znaki czasu i starał się zawsze oddziaływać, szczególnie tam, gdzie była tego konieczność. Pytając o sylwetkę bpa Pelczara, zaznaczał ks. bp Białogłowski, iż należy pytać, jaki obraz Boga przekazał w swym nauczaniu. Mówi o pragnieniach bpa Pelczara, by dzieci przyjmowały jak najwcześniej Komunię św., a Lud Boży jak najczęściej uczestniczył w Mszy św. Podkreślił ks. bp Białogłowski troskę bpa Pelczara o rozwój kultu do Serca Jezusowego.

Na zakończenie, zwraca uwagę na miejsce bpa Józefa Sebastiana Pelczara w Kościele, stwierdzając, że jego nauka w znacznym stopniu przyczyniła się do rozwoju diecezji. Bp starał się wpoić wiernym kult do Serca Jezusowego oraz umiłowanie kultu Maryi Matki Kościoła. Ponadto zaznacza, że Sługa Boży był zawsze otwarty na inne wyznania, czego przykładem mogą być odwiedziny cerkwi i spotkania z Ludem Bożym, w czasie wizytacji parafii rzymsko-katolickich. Rysuje się więc postać bpa Pelczara jako kapłana o szerokich horyzontach myślowych, głębokiej wierze i miłości bliźniego, którą starał się czynnie uprawiać w swoim życiu.

Po krótkiej przerwie, z dwoma referatami wystąpił ks. dr. Zbigniew Bielałowicz.

Pierwszy referat zatytułowany: "Pochylenie się bpa Pelczara nad Ludem" omawia posługę bpa jako człowieka, który potrafi skutecznie nieść pomoc potrzebującym i rozumieć potrzebę stałej pracy na niwie społecznej. Celem jej miało być podniesienie moralne i materialne Ludu Bożego diecezji z dotychczasowej nędzy. Do pracy tej, swoim przykładem, Sługa Boży potrafił pociągnąć wielu wybitnych Polaków.

W drugim referacie zatytułowanym: "Bp Pelczar a muzeum diecezjalne" ks. dr. Bielałowicz mówił o znaczeniu jakim było utworzenie najstarszego w diecezji muzeum. Prelegent podkreślił, że z inicjatywy Sługi Bożego na synodzie w sierpniu 1902 roku, podjął on decyzję o utworzeniu Muzeum Sztuki kościelnej, nad którym zastrzegł sobie władzę zwierzchnią. Siedzibą muzeum pierwotnie był gmach Seminarium, gdzie na ten cel wygospodarowano specjalne pomieszczenie. Zbiory muzeum były stale wzbogacane darami ks. bpa Józefa Sebastiana Pelczara oraz innych osób. Samo zaś muzeum walczyło przyczyniało się do poznania historii ojczystego kraju przez alumnów i młodzież diecezji.

Po zakończeniu referatu ks. dra Bielałowicza, głos zabrał dziekan alumnów przemyskiego seminarium Krzysztof Pelc dziękując wszystkim prelegentom i uczestnikom za udział w sympozjum.